

EVOLUĂRI POSIBILE ALE POLITICILOR PRIVITOR LA DOPAJUL ÎN SPORT. POZIȚIONĂRI TEORETICE

Vitalie Ojovanu, dr. hab. in filos, conf. univ., șef catedră
Catedra de filosofie și bioetică, Universitatea de Stat de Medicină
și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Chișinău, R.Moldova
vitalie.ojovanu@usmf.md

POSSIBLE POLICY EVOLUTIONS REGARDING DOPING IN SPORTS. THEORETICAL POSITIONS

The use of doping substances in sports is an important problem for the whole society. Sports doping is a subject of scientific approach for the future. Based on the current state of affairs, several variants can be configured regarding the use of doping in the sport of the future.

Evoluarea dopajului în sport reprezintă nu numai prezența unor pagini de istorii captivante, ci și subiecte ce trebuie să provoace rațiunea umană la distingerea faptelor obiective de cele subiective, situațiilor admisibile de cele neadmisibile, adevărului de neadevăr, acesta din urmă deseori fiind camuflat. Odată cu trecerea activității sportive pe principiile concurenței de piață, adică de economie capitalistă, în mediul sportiv s-au produs schimbări esențiale în toate aspectele. Dacă ne referim la dopaj, atunci utilizarea inițială și dirijată a acestuia a fost condiționată de necesitatea câștigării competițiilor reieșind din raționamentul întâietății (sentimente de mândrie că se aduce prestigiu țării, cinste, onoare, patriotism etc.). În prezent aceste obiective, fiind apreciate drept unele firești chiar din timpul competițiilor olimpice în Grecia antică, se suprapun peste diferite interese economice stratificate în câteva categorii: personale; ale clubului sau asociației (formațiunii) sportive; ale marilor concerne cu interes strategic, politic sau/și economic în sport; ale statului (mai ales acele state în care sistemul politic este strâns legat de formațiuni economice ce domină în țară prin structuri de tip mafiot sau prin regimuri dictatoriale). Se poate afirma cu certitudine că sportul s-a comercializat totalmente: se cumpără și se vând sportivii, antrenorii, se fac tranzacții cu echipele, se investește în reclamă, loterii etc. În ultimele decenii s-a schimbat până și lexiconul comentatorilor sportivi.

Toată miza în structura complicată a sportului contemporan până la urmă se pune pe seama sportivului – entitatea primară care aduce „plus-

valoarea”, așteptată de toate structurile și rangurile cu atribuție. Asupra sportivului planează o presiune enormă și, din cauza că în el s-a investit, așteptările trebuie să fie satisfăcute pe măsură. Pentru aceasta pe lângă antrenamentele propriu-zise, sportivul este antrenat în diverse acțiuni, ținerea de regimuri (gastronomice, farmacologice, recuperatorii etc.). În perspectivă se conturează câteva variante posibile ale aplicării dopajului în sport.

1. Dopajul în sens „clasic”, adică așa cum este conceput azi, va dispărea. Vor fi admise o serie de substanțe care se vor elimina din registrul celor dopante (existente în prezent). La acest subiect, de exemplu, să ne amintim de evoluția atitudinii față de cânepă (canabis, marijuana, hasis) și altor plante sau preparate medicale, cum au fost categorisite drept permise pentru consumul general, cu sau fără anumite condiții.

2. Admiterea pentru consum a unor substanțe cu statut temporar de a nu fi în categoria celor dopante, ca ulterior acestea să fie înlocuite cu altele într-un proces continuu de acest gen. Respectiva variantă este o găselniță, o „smecherie” de moment. În atare modalitate de acțiune e necesar un mare efort din partea științei farmacologice și a industriei farmaceutice.

3. E posibil de a admite anumite preparate sau suplimente alimentare. Acestea sunt trecute prin filiera organizațiilor de resort pentru a fi utilizate de către sportivi. În acest caz respectivele substanțe, prin anumite combinații și scheme de administrare, pot genera acțiuni biochimice și fiziologice temporare, producând efectul așteptat de sportivi și antrenori.

4. Varianta la care mizăm mult, dar care a fi irealizabilă, este cea de a verifica minuțios admiterea dopajului, adică de a aplica un radicalism bine pus la punct pentru interdicția utilizării substanțelor dopante. Aici se va pune valoare pe diferite modalități de antrenament, stil sănătos de viață, capacități fizice înnăscute ș.a.

Analizând tendințele contemporane privitor la dopajul în sport, se pot întrevădea câteva variante, susmenționate, de politici sociale și ale factorilor de decizie. Este important de a trasa noi concepte în privința analizării unor aspecte ale procesului aplicării dopajului în sport, inclusiv în obținerea unor previziuni clare, pentru anihilarea urmărilor negative la sportivi și în societate.